

užívala vlastnický parc. č. 765 po více než 30 let způsobem bezelstným a že tedy vydržela k ní vlastnického práva, nepodniká se již v dovolání ničeho. Jsa pouze knihovním, nikoliv však také skutečným vlastníkem, nemůže se žalobce s úspěchem domáhati rozsudku, by žalovaný vyklidil parcelu číslo 765 a jemu ji odevzdal. Uvádí ještě v dovolání, že podle zásady Šu 297 obč. zák. musila by tomu, kdo jest vlastníkem parcely čís. 765, náležeti též část domu postavená nad obloukem, nad touto plochou se nacházejícím. Avšak přehlíží, že zákon ze dne 30. března 1879 čís. 50 ř. zák. v Šu 2, pokud se týče ministerské nařízení ze dne 27. prosince 1856 čís. 1 ř. z. z 1857 pro Čechy chrání posavadní právní poměry i ohledně hmotného dělení budov, jež do doby těchto zákazů již vznikly. Takové stavy, že nad cizím průchodem, neb i nad veřejnou ulicí byly stavěny části domů, vyskytují se přece, jak známo, ze starších dob velmi často, což i dovolatel sám uznává a takovým stavem jest i stav při domě čís. 518, jenž, jak zjištěno, již z dřívějších dob byl původně i v pozemkové knize vyznačen.

Čís. 6426.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Pokud nemůže žádati za rozluky podle Šu 17 zák. manžel, jenž zavedl příčinu k rozvodu.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1926, R II 319/26.)

K žalobě manželky bylo manželství stran rozvedeno od stolu a lože pro cizoložství manželovo. Napotomní žádost manžela o povolení rozluky podle Šu 17 rozl. zák. s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, r e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Není tu podmínek Šu 16 nesp. říz., naopak usnesení nižších stolic dlužno uznati za úplně spravedlivé, při čemž se odkazuje na důvody rozhodnutí č. 5189 sb. n. s. a dodává se vzhledem k vývodům stížnosti ještě toto: Stížnost docela odhlíží od mravní stránky věci, na kterou citované rozhodnutí důraz klade. Je však požadavkem spravedlnosti, by ženy byly proti mužům vzaty v ochranu. Zkušenost totiž ukazuje, že pravidelným jest případ, že manžel tak se chová a s manželkou tak nakládá, že ona, nemohouc toho už snést, nucena jest vymoci si proti němu rozvod, načež muž dřív neb později, ku kterémuž cíli nechá to často dojíti k rozsudku pro zmeškání, by to bylo kratší, žádá za rozluky, tedy výhodu pro sebe, odvolávaje se na svou vinu v rozvodu zjištěnou jak právě i stěžovatel ve svém návrhu činí. Praxe, která by to povolovala, znamenala by manželům, kteří se chtějí svých manželek zbaviti, protože je omrzely, přímo pobídku, by s nimi tak dlouho zle nakládali,

až by toho déle snést nemohly a zakročily o rozvod, který by jim, manželům, rozluky zajistil, a, kdyby manželka ukázala se velmi trpělivou, by zlé nakládání neb jiné ponižující ji chování do té míry stupňovali, až by i andělskou trpělivost zlomili. Není možno návrh, který se dovolává rozvodového rozsudku pro zmeškání a všech vin stěžovatelových v něm obsažených, neupozorniti na to, že mezi těmi vinami jeho je také ta, že se veřejně prones, že »svou ženu, tu mrchu, tejrá co může, ale že se jí zbavit nemůže« (smyslem věrný překlad) a že i tuto větu tedy proti sobě platiti nechati musí. Tohle kdyby právní řád, o němž se přece praví, že spočívá na řádu mravním, dovoloval, nebyl by už právním řádem, protože by se přičil nejprimitivnějšímu mravnímu citění a tudíž mravnímu zákonu vepsanému přímo ve svědomí lidské, z něhož zákonodárce své právní zákony čerpá. Povědění zákona, že, by rozluky bylo povoliti, musí se věci míti tak, že skutečnosti ve sporu o rozvod na jevo vyšlé byly by už tehdy odůvodnily rozluky, kdyby o ni bylo bývalo žalováno, pojímá ethický výklad v ten rozum, že zákon rozluky povoluje jen tomu manžel, který by byl už tehdy o rozluky žalovati mohl, ne tomu, proti němuž by o ni bylo možno žalováno býti, a toto pojetí vnucuje se tak, že se mu neubrání ani sám návrh, neboť praví, že »důvody rozvodu byly § 13 lit. a) manž. zákona a jiné, vesměs však takové, pro něž by bylo bývalo manželství rozloučeno rozsudkem, kdyby byla bývala p a n í A n n a B - o v á žalovala o rozluky a ne o rozvod«. Kdyby byl stěžovatel Jan B. žaloval o rozluky, nebyla by mu byla povolena, a nyní má mu z týchž důvodů, t. j. z jeho vlastní viny, bezdůvodně, an on sám proti manželce žádného důvodu pro rozluky nemá, býti povolena. Kdyby stanovisko stěžovatele bylo správným, byl by mohl ba měl zákon přímo v §u 13 rozl. zák. říci, že každý může žalovati o rozluky i z e s v é v i n y, tedy z důvodu vlastního cizoložství proti druhé straně spáchaného a z každého jiného zakázaného činu tam zmíněného, jehož se proti nevinné žalované straně dopustil. Ale pakliž tak, tedy důsledně mohl a měl rozluky dáti vůbec do j e d n o s t r a n n é v ů l e každého z manželů, neboť nač teprve nutiti manžela toužícího po rozluce, by napřed, než jí d o c í l í a aby jí d o c í l í l, spáchal nějaký zakázaný čin, jako cizoložství, ztýrání a pod.? Zajisté by to bylo mravnějším. Dokud však zákon nedal to do vůle každého z manželů, ba ani do souhlasné vůle obou, by manželství své rozvázali po libosti — a to posud nedal — tím méně dopustiti chce, by si každý manžel mohl rozluky v y n u t i t i j e d n o s t r a n n ě s v ý m d e l i k t e m. Takovýto důkaz nesprávnosti jistého pojetí neb výkladu zákona nazývá se uvéstí je (pojetí neb výklad) ad absurdum a to jest důkaz od jakživa nejsilnější, proti němuž nižádné lpění na slovném znění ničeho nezmůže. Je-li tedy pojetí a výklad §u 17 rozl. zák., že každý manžel, tedy i vinný proti nevinnému, a vždy žádati může za rozluky, pak-li je tu už rozsudek povolující rozvod, absurdním, pak neobstojí, i když kdo sebe více bije na jeho znění (»každý«), a musí přijat býti výklad restriktivní, jakého se zákonu dostalo ve zdejším shora citovaném rozhodnutí č. 5189 sb. n. s.